પ્રથમ સત્ર

નવા પાઠ્યપુસ્તકના અભ્યાસક્રમ આધારિત

અલંકાર સ્વાધ્યાયપોથી

हिन्दी

ધોરણ 6

Alankar® Publication

પ્રસ્તાવના...

બાળકની સર્જનશક્તિ, વિચારશક્તિ, તર્કશક્તિ અને પૃથક્કરણ કરવાની આવડતનો વિકાસ કરવાના હેતુથી લેખનસામગ્રીના ખજાનાસ્વરૂપ આ સ્વાધ્યાયપોથી બાળમનોવિજ્ઞાન અને શૈક્ષણિક યોગ્યતાને ધ્યાને રાખીને તૈયાર કરવામાં આવી છે. RTE-2009 અને NCF-2005ને ધ્યાને રાખી અભ્યાસક્રમના બદલાવને અનુરૂપ રચના કરવામાં આવી છે. સતત વ્યાપક અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ અનુસાર તૈયાર કરેલી આ સ્વાધ્યાયપોથી બાળકને બોજ ન બને પરંતુ આનંદ સાથે પ્રવૃત્તિ કરતાં કરતાં શીખવવાનો સરળ પ્રયાસ છે.

પ્રસ્તુત સ્વાધ્યાયપોથીમાં ધોરણ-6નાં બાળકોને જરૂરી હિન્દીશિક્ષણનાં તમામ પાસાંઓને આવરી લીધાં છે. ઉપરાંત દરેક એકમમાં જરૂરી દરેક શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ કરી વિષયવસ્તુને પૂરતો ન્યાય આપવામાં આવ્યો છે. 'બાળમાનસ જોઈને શીખે છે' તે અભિગમથી જરૂરી એવાં ચિત્રો દ્વારા સમજ પાકી કરવા પ્રયત્ન કર્યો છે. ચિત્રાત્મક અસરકારક રજૂઆત સૌને ગમશે જ.

પાઠ્યપુસ્તકના એકમો શીખવાની પ્રક્રિયા દરમિયાન જ વધારે ઊંડાણપૂર્વક તેમજ સર્વગ્રાહિતાથી શાળાકીય સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન (SCE) થઈ શકે તેવા હેતુથી આ પુસ્તકમાં જ દરેક એકમના અંતે હેતુઓ આપવામાં આવ્યા છે. પ્રત્યેક સત્રમાં પ્રતિનિધિત્વરૂપ 20 હેતુઓની નોંધ કરી (પરિશિષ્ટ-અ) અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન (40 ગુણ) કરવામાં સહાયક રહેશે.

અમને વિશ્વાસ છે કે આ પુસ્તક બાળકો માટે ઉપયોગી અને આનંદદાયક બની રહેશે. આપના અભિપ્રાયનું સ્વાગત કરીએ છીએ.

સ્વાધ્યાયપોથી બનાવતા ખૂબ જ કાળજી રાખવામાં આવી છે. આમ છતાં, માનવસહજ સરતચૂક કે ટેક્નોલોજીની ક્ષતિને કારણે વિગતદોષ, માહિતીદોષ કે અન્ય કોઈ વિસંગતતા જણાય તો સત્વરે ધ્યાન દોરવા વિનંતી. યોગ્ય સૂચનોને તજજ્ઞોના માર્ગદર્શન બાદ સુધારી લેવામાં આવશે.

\- પ્રકાશક

➡ દરેક એકમ અને પ્રશ્નપત્રની રચના નીચેના કોષ્ટક મુજબ કરવામાં આવી છે જે વર્ષ દરમિયાન સાતત્યપૂર્ણ અભ્યાસ માટે ઉપયોગી બની રહેશે.

PART - A ➡ M.C.Q. ➡ બહુ વિકલ્પવાળા પ્રશ્નો	PART - C ➡ S.Q. ➡ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો
PART - B ➡ V.S.Q. ➡ અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો	PART - D ➡ L.Q. ➡ વર્ણનાત્મક પ્રશ્નો

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	પાઠ-કાવ્યનું નામ	અભ્યાસક્રમ	શિક્ષકની સહી	પાના નં.
1	दयालु शिकारी (चित्रपाठ)			3
2	एक जगत, एक लोक (कविता)			7
3	समझदार नन्ही (कहानी)			12
4	गिनती ५१ से १०० (गिनती)			17
*	पुनरावर्तन हेतु इकाई कसौटी-1			20
5	धरती को महकाएँ (कविता)			22
6	सुबह (प्रसंगकथा)			26
7	बूझो तो जानें (पहेलियाँ)			31
8	राजा का हिस्सा (कहानी)			35
*	पुनरावर्तन हेतु इकाई कसौटी-2			40
*	मूल्यांकन हेतु आदर्श प्रश्नपत्र			42

No part of this publication can be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means-electronic, mechanical, phototyping, recording or otherwise without the prior written permission of the publishers. All right of export of this book is reserved with the publisher. Any person who does any unauthorised act in relation to this publication will be liabel to legal prosecution and civil claimes for damages.

દરેક એકમની સમજૂતી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન

અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ

પ્રથમ સત્ર
દ્વિતીય સત્ર

ધોરણ 2 થી 8 (બધા જ વિષયો)

વર્ગખંડમાં જવાબો લખવા-લખાવવા, હવે સમય બગાડવાની જરૂર નથી.

સ્ટડી મટીરિઅલ અવશ્ય વસાવો.

Best Reference Material

D-08

F-23

H-26

I-27
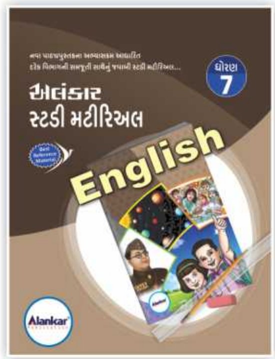

E-24

G-24

H-32

J-30

વિશેષતાઓ

- P.T.C., D.EL.Ed. અને B.Ed. ની પદ્ધતિથી તૈયાર કરેલું મટીરિઅલ.
- દરેક વિષયના દરેક એકમમાં સરળ શરૂઆતથી લઈ વિસ્તૃત પ્રશ્નો-જવાબો એક જ પુસ્તકમાં.
- દરેક એકમના અભ્યાસ-સ્વાધ્યાયના તમામ પ્રશ્નોના જવાબ.
- વ્યાકરણ અને નિબંધોનો સમાવેશ.
- પ્રયોગપોથી અને નકશાપૂર્તિના જવાબો.
- પુનરાવર્તનલક્ષી કસોટીઓ અને આદર્શ પ્રશ્નપત્ર.
- ગુણવત્તાયુક્ત કાગળ ક્વૉલિટી અને આકર્ષક પ્રિન્ટિંગ.

કુરિયર દ્વારા બુક્સ ઓર્ડર કરવા માટે
સંપર્ક નં. : 9558047575 / 9726437575

Alankar® Publication

1. दयालु शिकारी

(चित्रपाठ)

* नीचे दिए गए चित्रों के आधार पर रची हुई कहानी पढ़िए और अपने वर्गखंड में सुनाइए ।

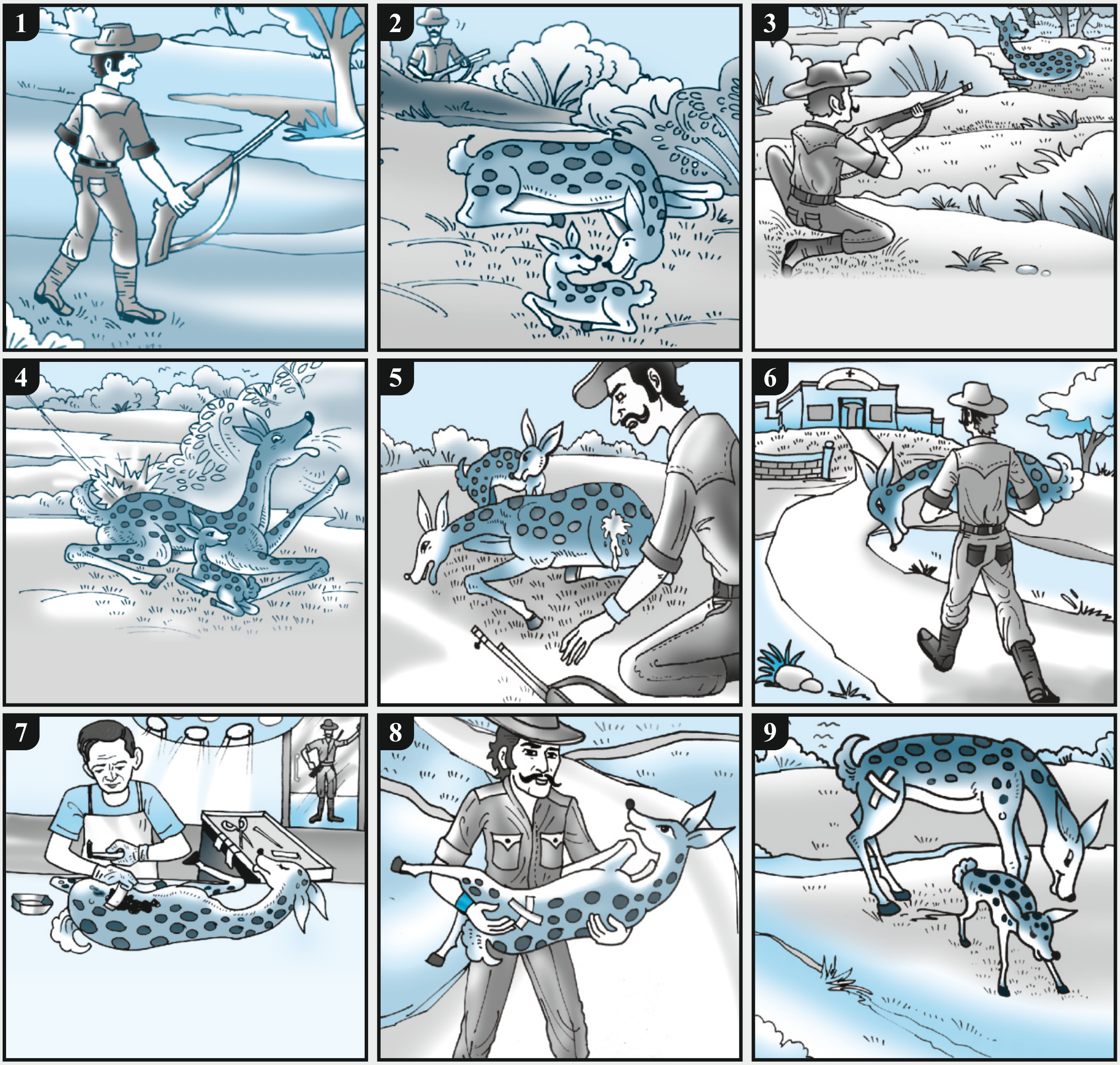

एक बहुत घना जंगल था । एक दिन एक शिकारी उस जंगल में शिकार करने आया । जंगल में उसने एक हिरनी को देखा । हिरनी ने उसी समय एक शावक को जन्म दिया था । हिरनी अपने शावक के पास बैठी थी ।

शिकारी हिरनी को बैठी हुई देखकर उसका शिकार करने के लिए अपनी बंदूक से गोली छोडता है । गोली हिरनी की टाँग में लगती है । शिकारी ने दूर से देखा कि गोली की आवाज सुनकर हिरनी भागी नहीं और उसकी आँखो से आंसू निकल आये हैं ।

शिकारी को ताज्जुब होता है और वह हिरनी के पास जाता है । वहाँ जाकर शिकारी देखता है कि हिरनी ने अभी-अभी बच्चे को जन्म दिया है । शिकारी को यह देखकर बहुत पछतावा हुआ ।

शिकारी तुरंत हिरनी को अस्पताल ले जाता है । डॉक्टर की तीमारदारी से हिरनी की गोली निकल जाती है और वह स्वस्थ हो जाती है । शिकारी हिरनी को फिर से जंगल में छोड आता है ।

सीख : हमें सभी प्राणियों के प्रति सद्‌भाव रखना चाहिए ।

1. प्रश्नों के उत्तर के लिए उचित विकल्प चुनकर विकल्प का क्रम [ ] में लिखिए ।

(1) जंगल में शिकारी ने किसे देखा ? – [ ]

(A) लोमडी (B) बकरी (C) हिरनी (D) हंस

(2) पशु-पक्षी के बच्चे को क्या कहते है ? – [ ]

(A) मेमना (B) शावक (C) शिशु (D) पिल्लां

(3) हिरनी को गोली कहाँ लगी थी ? – [ ]

(A) पेट में (B) सिंग में (C) टाँग में (D) पसली में

(4) हिरनी को शिकारी कहाँ ले जाता है ? – [ ]

(A) हकीम के पास (B) वैद्य के पास (C) फकीर के पास (D) अस्पताल

2. कोष्ठक में से उचित शब्द चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए ।

(जंगल, आँसू, हिरनी, शावक)

(1) जंगल में शिकारी ने .... को देखा ।

(2) हिरनी ने एक .... को जन्म दिया था ।

(3) हिरनी की आँख में से .... निकल पडे ।

(4) शिकारी हिरनी को .... में छोड आता है ।

3. निम्नलिखित विधान के सामने सही ✓ और गलत ✗ का चिह्न कीजिए ।

(1) शिकारी ने जंगल में हिरनी को देखा । – [ ]

(2) शिकारी हिरनी को वैद्य के पास ले गया । – [ ]

(3) हिरनी को पेट में गोली लगी । – [ ]

(4) इलाज के बाद शिकारी ने हिरनी को जंगल में छोड दिया । – [ ]

(5) हमें सभी प्राणियों के प्रति सद्भाव रखना चाहिए । – [ ]

4. निम्नलिखित शब्दों के समानार्थी शब्द लिखिए ।

1. जंगल – .... 2. वैद्य – .... 3. शिकारी – ....

4. टाँग – .... 5. चित्र – .... 6. अस्पताल – ....

5. निम्नलिखित शब्दों के विरुद्धार्थी (विलोम) शब्द लिखिए ।

1. हिंसा × .... 2. दुआ × .... 3. वरदान × ....

4. मान × .... 5. सुख × .... 6. नफरत × ....

6. नीचे दिए गए वाक्यों में जो शब्द 'संज्ञा' है, उन्हें रेखांकित कीजिए ।

उदाहरण <u>गांधीजी</u> हमारे राष्ट्रपिता है ।

(1) सब अंबाजी जा रहे है ।

(2) मुझे गुलाब का फूल पसंद है ।

(3) आज बिल्ली सारा दूध पी गई ।

(4) हिमालय की चढ़ाई कठिन थी ।

વિદ્યાર્થીની કક્ષા અને બાળમનોવિજ્ઞાન પ્રમાણે, હિન્દી ભાષાની સરળ રજૂઆત એટલે...

अलंकार आओ हिन्दी सीखें

(પાઠયપુસ્તક અને સ્વાધ્યાયપોથી)

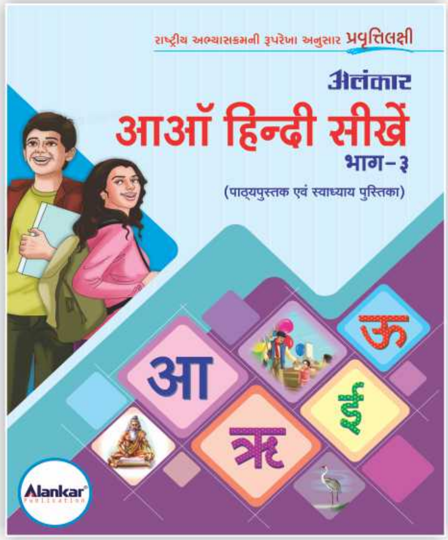

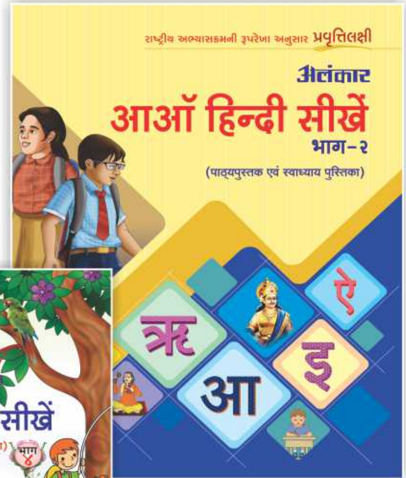

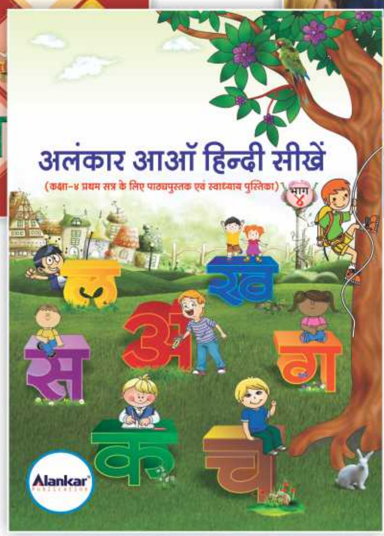

સૌથી વધારે ભલામણ થયેલાં પુસ્તકો

ચાર ભાગમાં ઉપલબ્ધ

વિશેષતાઓ

ખૂબ જ સુંદર ચિત્રો દ્વારા હિન્દી શીખવતાં પુસ્તકો.

ભાષાશુદ્ધિ માટે વધારે શબ્દો, વાક્યો અને પગલાંઓની રજૂઆત.

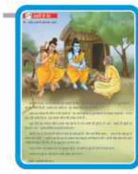

તદ્દન નવીન વાક્યો, પગલાંઓની સચિત્ર રજૂઆત.

સેમેસ્ટર પદ્ધતિ મુજબ અભ્યાસક્રમનું વિભાજન.

યુનિટ ટેસ્ટ અને પુનરાવર્તન વડે ભાગ **1 થી 4નો ક્રમબદ્ધ અભ્યાસક્રમ.**

પ્રવૃત્તિલક્ષી શિક્ષણનો સુભગ સમન્વય એટલે **आओ हिन्दी सीखें.**

પ્રશ્નપત્રના માળખાની સમજ માટે **પુનરાવર્તન** હેતુ એકમ કસોટીઓ.

રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા અનુસાર અભ્યાસક્રમ.

હોમવર્ક શીટના માધ્યમથી ગૃહકાર્ય અંગેની નોંધ.